

Forskiel. Forsaavidt Fæsterne nemlig opføre Bygninger, ville de i sin Tid blive dem godtgjorte, ligesom de Bygninger, Leieren opfører, ligesom overhovedet Alt, hvad han opfører ved sit Fæstested, enten vil blive ham godtgjort, eller han maa være berettiget til at tage det bort.

Solberg: I Anledning af hvad der er fremført af den ærede Ordfører, skulde jeg blot tillade mig at bemærke, at jeg ikke troer at have gjort mig skyldig i at forrykke Sammenligningspunktet; thi, naar vi sammenligne disse to Lovforslag, som ere berørte, er Sammenligningspunktet, at den Contract, som er indgaaet med Vedkommende, og det Contractsforhold, som er indgaaet mellem den Høverisberettigede og Høverigjørende, ophævet, hvis Loven, saaledes som den har forladt dette Thing, gaaer igjennem, saa at jeg paa ingen Maade kan indrømme, at jeg har forrykket Sammenligningspunktet, og, da den ærede Ordfører ikke nærmere har udviklet sine Grunde, hvorfor han meente, at jeg skulde have gjort det, maa jeg lade det blive ved, hvad jeg alt har bemærket. Naar han troer, at der er tilstrækkeligt sørget for den gamle Fæster derved, at han har ifølge dette Lovforslag faaet Ret til at tage huusvilde Personer tilhuse, da er det noget meget sørgeligt, han viser ham hen til. Skal det være en Trøst for den gamle Fæster, at han kan tage en Vagabond i sit Huus, som ingen Anden vil modtage, saa beklager jeg meget det danske Folk, naar det ingen anden Trøst har at yde Fæsteren end den sørgelige Trøst at bebyrde ham med Personer, som ingen Anden vil have, og som mange Gange blive betragtede som en Pest. Naar den ærede Ordfører endvidere har anført, at den Mand, som har stillet Uendringsforslaget, skal være en Autoritet for dets Fortolkning, da kan jeg ikke indrømme dette; thi, naar en Mand har stillet et Uendringsforslag, og det er gaaet igjennem, er det ikke langer hans Eiendom, og han er ikke dets rette Fortolker; det er Folkets Eiendom, og det er Lovgiveren, som skal fortolke Indholdet deraf.

Thalbitzer: Det kan vist ikke negtes, at, saaledes som vi have modtaget Lovforslaget fra Folkethinget, kan der opstaae Tvivl

om Fortolkningen, og jeg vil selv hælde til den Mening, at det maa kunne forstaaes saaledes, at det for Fremtiden ikke kan være forbudt at indføre denne Bestemmelse i nye Fæstebreve. Men jeg mener dog, at der er yndet Noget, naar Lovstedet bliver ophævet; thi jeg troer, at mange Godseiere mere have betragtet det som en Forpligtelse, som de have troet at skulle overtage, end som en Ret. Idetmindste er det gaaet mig saaledes. Jeg har ofte ønsket mig fritagen for at handle i Overeensstemmelse med dette Lovsted; thi det er oftere handet mig, at naar en Fæster har havt Indsiddere tilhuse og denne Familie forresten har været meget arbeidsom og skikkelig, men den har faaet flere Børn, saa er jeg oftere bleven anmodet om at udøve den Ret, som Loven giver og paalægger Godseierne, at de skulle see at faae den væk. — „Hvad skal Enden blive“? siger man, „nu have de snart været her i 4 Aar — Herre Gud! Manden er skikkelig og arbeidsom, men hvad kan det nytte? det ene Barn faae de efter det andet, og han kan let blive fattig; see at faae ham ud inden det femte Aar kommer!“ Jeg maa sige, at det har været mig høist ubehageligt; jeg har aldrig gjort det, men jeg har ønsket, at Lovstedet alene for mit personlige Vedkommende ikke havde eksisteret, og jeg troer, at der ere mangfoldige Godseiere, som ikke sætte Priis paa det, og gjerne have villet være fri for det, saaledes, at de ikke kunne blive anmodede om at have denne Control med deres Medborgere. Det er Noget, som ganske henhører under Politiet, men ikke under Private. Men jeg skal ikke gjentage, hvad der er yttret om det tidligere, men henholde mig dertil. Jeg har vistnok, som den ærede 1ste Landstingsmand for 3die Kreds bemærkede, ved at komme frem med dette Forslag forrige Gang, da Sagen var for her, sat Sagen noget paa Spidsen. Jeg vil indrømme, at han har Ret deri. Jeg har vistnok begaaet et Feilgreb ved tillige at omtale Leiere i mit Forslag, thi det modtoges her i Landstinget — saaledes forekommer det idetmindste mig — fra flere Sider med Velvillie, og flere yttrede, at de aldeles ikke havde Noget imod det, flere, som senere have erklæret sig imod det, saa